

2019-2020, II DÖNEM MAT468 FONKMANA
ARASINIV SORULARININ ÇÖZÜMLERİ

1) a) $X = X_1 \times X_2$, $\rho(x, y) = \sqrt{d_1(x_1, y_1)^2 + d_2(x_2, y_2)^2}$

ρ nun M_1, M_2, M_3 koşullarını sağladığını gösterelim
d₁, d₂ metrik olduğundan

M1. $\rho(x, y) = 0 \Leftrightarrow \sqrt{d_1(x_1, y_1)^2 + d_2(x_2, y_2)^2} = 0$

$\Leftrightarrow d_1(x_1, y_1)^2 + d_2(x_2, y_2)^2 = 0$

$\Leftrightarrow d_1(x_1, y_1) = 0, d_2(x_2, y_2) = 0$

$\Leftrightarrow d_1(x_1, y_1) = 0, d_2(x_2, y_2) = 0$

$\Leftrightarrow x_1 = y_1, x_2 = y_2$

$\Leftrightarrow x = y$

$\Rightarrow M_1$ sağlanır.

M2. d₁, d₂ metrik olduğundan her $x, y \in X_1 \times X_2$ için

$$\rho(x, y) = \sqrt{d_1(x_1, y_1)^2 + d_2(x_2, y_2)^2} = \sqrt{d_1(y_1, x_1)^2 + d_2(y_2, x_2)^2}$$

$= \rho(y, x)$

M3. d₁, d₂ metrik olduğundan $\forall x, y, z \in X_1 \times X_2$ için

$$\rho(x, y) = \sqrt{d_1(x_1, y_1)^2 + d_2(x_2, y_2)^2} = \sqrt{\sum_{k=1}^2 d_k(x_k, y_k)^2}$$

$$\leq \sqrt{\sum_{k=1}^2 [d_k(x_k, z_k)^2 + d_k(z_k, y_k)^2]}$$

olur. Minkowski eşitsizliğinden ($p=2$)

$$\sqrt{\sum_{k=1}^2 [d_k(x_k, z_k) + d_k(z_k, y_k)]^2} \leq \sqrt{\sum_{k=1}^2 d_k(x_k, z_k)^2} + \sqrt{\sum_{k=1}^2 d_k(z_k, y_k)^2}$$

$= \rho(x, z) + \rho(z, y)$

$\Rightarrow \rho(x, y) \leq \rho(x, z) + \rho(z, y)$ olur.

b) $f: X_1 \rightarrow X_2$ sürekli (dolayısıyla dizi/sel sürekli) ve $(a, b) \in \overline{Gr(f)}$ olsun. Kapalı? tanımından $\overline{Gr(f)} \subset Gr(f)$

dir. $\Rightarrow (a, b) \in \overline{Gr(f)}$ olur. $\xrightarrow{\text{Teo.}}$ (X, ρ) çarpım uzayında $(x_n, f(x_n)) \rightarrow (a, b)$ ($n \rightarrow \infty$) olarak şekilde X_1 de bir (x_n)

dizisi vardır. ρ nin tanımından X_1 de $x_n \xrightarrow{d_1} a$, ve

X_2 de $f(x_n) \xrightarrow{d_2} b$ ($n \rightarrow \infty$) dir. f sürekli \Rightarrow dizi/sel sürekli

$\Rightarrow b = \lim_{n \rightarrow \infty} f(x_n) = f(a)$ dir. O halde $(a, b) = (a, f(a)) \in Gr(f)$

$\Rightarrow \overline{Gr(f)} \subset Gr(f)$ ve böylece $\overline{Gr(f)} = Gr(f)$ dir.
 $\Rightarrow Gr(f)$ kapalıdır.

$$2) a) A = \{f \in C[a,b] : f(a) = f(b)\},$$

$$d(f,g) = \max_{x \in [a,b]} |f(x) - g(x)|$$

$C[a,b]$ nin d metriğine göre tam olduğu biliniyor.
O halde Teo. gereği (Teo. Tam uzayın kapalı alt uzayı da tamdır)

A nin tam olduğunu göstermek için kapalı olduğunu göstermek gerekir. Bunun için

$f \in \bar{A}$ alalım. Teo. gereği $\exists (f_n) \subset A : f_n \rightarrow f$ (metrik)

$$\Rightarrow \forall \epsilon > 0, \exists N_0 \in \mathbb{N} : \forall n > N_0 \text{ için } \max_{x \in [a,b]} |f_n(x) - f(x)| < \epsilon$$

$$\Rightarrow \forall \epsilon > 0, \exists N_0 \in \mathbb{N} : \forall n > N_0 \text{ için } |f_n(a) - f(a)| < \epsilon, \forall x \in [a,b]$$

yazılır. bu ise \mathbb{R} de

$$f_n(a) \rightarrow f(a) \text{ ve } f_n(b) \rightarrow f(b) \text{ demektir.}$$

$(f_n) \subset A$ olduğundan $f_n(a) = f_n(b)$ dir.

$$0 = \lim_{n \rightarrow \infty} (f_n(a) - f_n(b)) = f(a) - f(b) \Rightarrow f(a) = f(b) =$$

$f \in A$ olur. Yani $\bar{A} \subset A$ dir. $\Rightarrow \bar{A} = A \Rightarrow A$ kapalı
 $\Rightarrow A$ tam olur.

$$b) B = \{f \in C[-1,1] : f(x) \geq 0\}$$

$f, g \in B \Rightarrow f, g \in C[-1,1], f(x) \geq 0, g(x) \geq 0$ dir.

$$f(x) + g(x) \geq 0, \text{ ancak } x < 0 \text{ için}$$

$$(af)(x) = a \cdot f(x) < 0 \Rightarrow af \notin B \text{ dir.}$$

B lineer altuzay değildir

3) X bir vektör uzayı olsun. $\|\cdot\| : X \rightarrow \mathbb{R}$ fonksiyonu

$$N_1 \quad \|x\| = 0 \Leftrightarrow x = 0, \quad N_2 \quad \|\alpha x\| = |\alpha| \cdot \|x\| \quad (\alpha \in \mathbb{F})$$

$$N_3 \quad \|x+y\| \leq \|x\| + \|y\|$$

kopullarını sağlarsa $\|\cdot\|$ fonksiyonu X de norm, $(X, \|\cdot\|)$ kilitli de normlu uzay denir.

$(X, \|\cdot\|)$ normlu uzayında $\|\cdot\|$ fonksiyonu süreklidir:

$$|\|x\| - \|y\|| \leq \|x - y\| \text{ kullanılır.}$$

$\forall \epsilon > 0$ verildiğinde $\delta = \epsilon$ seçilirse

$$\|x - y\| < \delta \text{ için } |\|x\| - \|y\|| = |\|x\| - \|y\|| \leq \|x - y\| < \delta = \epsilon$$

$\Rightarrow \|\cdot\| : X \rightarrow \mathbb{R}$ süreklidir.

$(X, \|\cdot\|)$ da $+$: $X \times X \rightarrow X$, \cdot : $F \times X \rightarrow X$
 toplama ve skalere çarpma işlemleri süreklidir:

$x_n \rightarrow x, y_n \rightarrow y$ iken $x_n + y_n \rightarrow x + y$ olduğu gösterilebilir.

$\forall \epsilon > 0$ verilirse
 $x_n \rightarrow x \Rightarrow \exists n_1 \in \mathbb{N}: \forall n > n_1$ için $\|x_n - x\| < \epsilon/2$,

$y_n \rightarrow y \Rightarrow \exists n_2 \in \mathbb{N}: \forall n > n_2$ için $\|y_n - y\| < \epsilon/2$.

$n_0 = \max\{n_1, n_2\}$ dersek, $\forall n > n_0$ için

$$\|x_n + y_n - (x + y)\| \leq \|x_n - x\| + \|y_n - y\| < \frac{\epsilon}{2} + \frac{\epsilon}{2} = \epsilon$$

$\Rightarrow x_n + y_n \rightarrow x + y$ ($n \rightarrow \infty$) olur.

$(d_n) \subset F, d_n \rightarrow d$ olur. Maksimum dizi sınırlıdır.
 $|d_n| \leq M$ o.s. $M > 0$ var

$\forall \epsilon > 0$ için $\exists n_1 \in \mathbb{N}: \forall n > n_1$ için $\|x_n - x\| < \frac{\epsilon}{M+1}$

$d_n \rightarrow d \Rightarrow \exists n_2 \in \mathbb{N}: \forall n > n_2$ için $|d_n - d| < \frac{\epsilon}{\|x\|+1}$

$n_0 = \max\{n_1, n_2\}$ dersek $\forall n > n_0$ için

$$\|d_n x_n - d x\| = \|d_n x_n - d_n x + d_n x - d x\|$$

$$\leq \|d_n(x_n - x)\| + \|x(d_n - d)\|$$

$$= |d_n| \cdot \|x_n - x\| + \|x\| \cdot |d_n - d|$$

$$< \underbrace{M \cdot \frac{\epsilon}{2(M+1)}}_{< \epsilon} + \underbrace{\|x\| \cdot \frac{\epsilon}{2(\|x\|+1)}}_{< \frac{\epsilon}{2}} < \frac{\epsilon}{2} + \frac{\epsilon}{2} = \epsilon$$

$\Rightarrow d_n x_n \rightarrow d x$.

④ Her normlu uzay metrik uzaydır.

$d(x, y) = \|x - y\|$ olarak tanımlanan d fonksiyonu bir metrikdir ve $\|x\| = d(x, 0)$ dir.

M1. $d(x, y) = \|x - y\| = 0 \Leftrightarrow x = y$

M2. $d(x, y) = \|x - y\| = \|(y - x)\| = \|-(y - x)\| = \|y - x\| = d(y, x)$

M3. $d(x, y) = \|x - y\| \leq \|x - z\| + \|z - y\| = d(x, z) + d(z, y)$

$x \neq y, x, y \in X, \alpha \neq 0, \alpha \neq 1$ elemanlarını alalım.

$x \neq y$ olduğundan $\alpha x \neq \alpha y$ olup $d(\alpha x, \alpha y) = 1 \neq |\alpha| \cdot d(x, y) = |\alpha|$

olur. Homoteti öz. $d(\alpha x, \alpha y) = |\alpha| \cdot d(x, y)$ koşulu

gerçekleşmediğinden d ayrık metriği normdan üretilmemiştir.

a) $(X_1, \|\cdot\|_1)$, $(X_2, \|\cdot\|_2)$ normlu uzaylar, $X = X_1 \times \dots \times X_n$
 $\|x\|_m = \max\{\|x_k\|_k : k=1, 2, \dots, n\}$, $\|x\|_1 = \sum_{k=1}^n \|x_k\|_k$

5) Ni $\|x\|_m = 0 \Leftrightarrow \forall k=1, 2, \dots, n$ için $\|x_k\|_k = 0$
 $\Leftrightarrow \forall k=1, 2, \dots, n$ için $x_k = 0$
 $\Leftrightarrow x = (x_1, \dots, x_n) = (0, 0, \dots, 0) = 0$

$$\begin{aligned} N_2. \|x\|_m &= \max\{\|x_k\|_k : k=1, 2, \dots, n\} \\ &= \max\{|d_k| \cdot \|x_k\|_k : k=1, 2, \dots, n\} \\ &= |d| \cdot \max\{\|x_k\|_k : k=1, 2, \dots, n\} \\ &= |d| \cdot \|x\|_m. \end{aligned}$$

N3. $\|x_k + y_k\|_k \leq \|x_k\|_k + \|y_k\|_k \Rightarrow$ maks geçilirse

$$\max_k \|x_k + y_k\|_k \leq \max_k \|x_k\|_k + \max_k \|y_k\|_k$$

$$\Rightarrow \|x + y\|_m \leq \|x\|_m + \|y\|_m \text{ olur.}$$

$\|x\|_1 = 0 \Leftrightarrow \forall k=1, 2, \dots, n$ için $\|x_k\|_k = 0 \Leftrightarrow x = 0$

$$\|d \cdot x\|_1 = \sum_{k=1}^n \|d \cdot x_k\|_k = \sum_{k=1}^n |d| \cdot \|x_k\|_k = |d| \cdot \|x\|_1$$

$$\|x_k + y_k\|_k \leq \|x_k\|_k + \|y_k\|_k \Rightarrow \sum_{k=1}^n \|x_k + y_k\|_k \leq \sum_{k=1}^n \|x_k\|_k + \sum_{k=1}^n \|y_k\|_k$$

$$\Rightarrow \|x + y\|_1 \leq \|x\|_1 + \|y\|_1.$$

b) $f: (X, \|\cdot\|_m) \rightarrow (Y, \|\cdot\|_1)$ süreklidir olsun.

$\forall \epsilon > 0, \exists \delta > 0: \|x - a\|_m < \delta$ iken $\|f(x) - f(a)\|_1 < \epsilon$.

$\|x - a\|_m < \delta \Rightarrow \|x_k - a_k\|_k < \delta$ olur. $\forall k=1, 2, \dots, n$ için

0 veya $\|x_k - a_k\|_k < \delta \Rightarrow \|f(x) - f(a)\|_1 < \epsilon$ olur.

Tersine, $\forall \epsilon > 0, \exists \delta > 0: \forall k=1, 2, \dots, n$ için

$\|x_k - a_k\|_k < \delta$ iken $\|f(x) - f(a)\|_1 < \epsilon$ olsun.

Her $k=1, 2, \dots, n$ için $\|x_k - a_k\|_k < \delta$ iken mak. seçilir.

Yani $\|x - a\|_m < \delta$ olur. Dolayısıyla $\|f(x) - f(a)\|_1 < \epsilon$

olarından $f: (X, \|\cdot\|_m) \rightarrow (Y, \|\cdot\|_1)$ süreklidir.